

НАПРЯМ 4. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Болдов Андрій Олександрович

аспірант,

*Державний науково-дослідний інститут
інформатизації та моделювання економіки*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-481-1-26>

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Поштовхом до інтенсивної трансформації діяльності банків є не лише своєчасне використання нововведень, як правило цифрових, а також пошук способів вирішення критичних чи кризових проблем. В умова перманентної економічної турбулентності фінансовий сектор в цілому та банки зокрема, змушені проводити адаптивні заходи для підтримання безперервності надання власних послуг з дотриманням діючих вимог та нормативів. До основних чинників активної трансформації банківського сектору через його діджиталізацію, варто віднести наступні:

- конкуренція за клієнтів та сегменти ринку – діджиталізація виступає вагомою конкурентною перевагою для банків на перенасиченому ринку банківських послуг та підвищує його конкурентні позиції;

- регуляторні та санітарні обмеження, пов'язані з пандемією – внаслідок вимушеної ізоляції банки за короткий проміжок часу трансформували організацію роботи як віддалену та вдосконалили дистанційні канали комунікації з клієнтами;

- фактор військового стану – необхідність забезпечувати безперервність діяльності та відновлювати роботу в умовах регулярних обстрілів, відключень електроенергії, забезпечувати доступ до банківських послуг для клієнтів-вимушених переселенців в різних куточках світу;

- необхідність виконувати пріоритетні напрямками такі як розвиток безготівкової економіки, підвищення рівня фінансової інклюзії, розвиток інновацій фінансового сектору та його кіберзахист;

- стрімкий розвиток соціальних мереж, цифровізація соціальних і адміністративних послуг – соціальні мережі, а також доступ до соціальних послуг посилюють вплив на розвиток інноваційних рішень для банківського сектору, виступаючи платформою для накопичення інформації та популяризації банківських продуктів і послуг;

- вдосконалення шахрайських схем – посилення важливості реагування на кіберризики та зовнішнє шахрайство спонукає банки інвестувати в розробку та впровадження засобів підвищення безпеки банківських операцій, переносити бази даних в «хмарні» сховища;

- зростання обсягів інформації та швидкості її обробки – аналіз великих масивів даних (big data) потребує інноваційних рішень для удосконалення процесу управління таким обсягом інформації [2].

Зручність, доступність та швидкість зумовили той факт, що клієнти банків надавали перевагу доступним цифровим засобам отримання послуг, а отже, зростають і вимоги до посилення якості та побажання щодо їх трансформації [1].

Кожен цикл впровадження діджитал-сервісів у діяльність банку тепер спонукає керівництво банку та його ризик-менеджерів до пошуку нових технологічних рішень, вдосконаленням впроваджених технологій відповідно до потреб нових «тригерів» та викликів зовнішнього й внутрішнього середовища. А саме наступні етапи є покроковими для подальшого вдосконалення впровадження діджитал-сервісів у діяльність банку:

1) «тригер» – кризова ситуація і пов’язані з нею необхідність в оптимізації витрат і пошук нових каналів комунікації;

2) розробка – банки створюють попит та нові діджитал-сервіси і є тими суб’єктами, для кого ці продукти розробляють, тобто є драйверами цифрової економіки (варто зауважити, що під час розробки діджитал-сервісів максимальна концентрація націлена на інноваційність, автоматизацію, надійність, безпеку, прозорість, оптимізацію витрат і використання технологій штучного інтелекту;

3) аналіз технологій щодо співвідношення «ризик-вигода» – превентивний аналіз технологічних рішень щодо ймовірних ризиків (переважно операційних) дасть змогу попередити їх реалізацію та уникнути збитків у майбутньому;

4) адаптація – пристосування діджитал-сервісів до бізнес-моделі конкретного банку, його цілей та стратегії, а також до внутрішньо-банківських документів та положень регулятора, законів та нормативно-правових актів;

5) впровадження – процес, направлений на запуск діджитал-сервісів у діяльність банку, а також на навчання персоналу щодо роботи з новими технологіями, підвищення обізнаності клієнтів банку щодо нових можливостей;

6) удосконалення – відповідно до нових тригерів й вимог клієнтів банку необхідно відповідати на виклики та пристосовувати існуючі технологічні рішення до нових умов [3].

Банки, які зараз активно інвестують в технологічну модернізацію власних систем, вже у короткостроковій перспективі зможуть конкурувати з провідними FinTech-компаніями, отримають лояльну клієнтську базу, зменшення втрат внаслідок зовнішнього і внутрішнього шахрайства, модернізовані та автоматизовані бізнес-процеси.

Проте активна та «агресивна» діджиталізація банківського сектору може стати каталізатором ризиків, які зазнають трансформаційних змін паралельно з модифікаціями банківських систем, продуктів і послуг. Регулятори банківського сектору в сьогоdnішніх умовах повинні акцентувати увагу не лише на традиційних

фінансових ризиках, а й на викликах, що пов'язані з безпекою та цілісністю даних, штучним інтелектом, з модельними ризиками та конфіденційністю інформації. Тому тільки гнучкість щодо врахування потреб клієнтів й умов зовнішнього середовища, синергія та розуміння фінансової складової і екосистеми діджитал-сервісів дозволить банкам отримати максимальний ефект і мінімізувати вплив потенційних ризиків. Діджиталізація є ключовим елементом у створенні банківської бізнес-моделі, орієнтованої на майбутнє: банки, які продовжують існувати у консервативній моделі розвитку, або відстають, або не досягають успіху в цьому конкурентному середовищі.

Література:

1. Болдова А.А., Болдов А.О. Діджиталізація банківських сервісів як передумова подальшого розвитку фінансового простору України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-8>
2. Владика, Ю., Турова Л. Роль сучасних digital-технологій у функціонуванні банківської системи. *Економіка та суспільство*. 2021. No. (25). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-21>
3. Длігач А.О. Цифрова трансформація як ліфт у майбутнє. URL: <https://tqm.com.ua/ua/likbez/uaarticles/cyfrova-transformaciya-yak-lift-u-majbutnye> (дата звернення: 12.01.2025).